

Editorial

Arxiviers Solidaris (CIA/ICA)

Els conflictes polítics i socials que han fustigat multitud de països han estat vinculats, moltes vegades, a economies fràgils i precàries. Aquests darrers anys les desigualtats socials s'han agreujat degut sobretot a la globalització de l'economia mundial. Aquest fenomen, irreversible d'altra banda, ha augmentat la desigualtat social en països del tercer món, en països que tenen règims polítics autoritaris o en països que pateixen

conflictes bèl·lics; també són aquests països els que davant d'una catàstrofe natural no tenen capacitat per reaccionar eficaçment, al no disposar de recursos suficients per superar una situació d'emergència. Davant d'aquesta problemàtica, les accions i les tasques de solidaritat i de cooperació que han desenvolupat les ONG han estat molt valuoses, essent moltes vegades la darrera i l'única esperança que resta a aquests països.

Ja feia molt temps que en el si del Consell Internacional d'Arxius (CIA/ICA) s'estava parlant de la creació d'una comissió o grup de treball per tal de coordinar i impulsar accions arxivístiques en l'àmbit de la cooperació internacional. El projecte **Arxiviers Solidaris** va néixer a Barcelona a finals de l'any 2001, sota l'impuls de la Secció d'Associacions Professionals (SPA) del CIA/ICA i d'ASF. Aquesta iniciativa pretén coordinar accions relacionades amb processos d'organització documental i de preservació dels arxius d'arreu del món, actuar en països que presentin una problemàtica complexa o difícil, ja sia perquè estiguin patint conflictes polítics i socials o bé per altres causes, com, per exemple, una catàstrofe natural.

Amb aquest objectiu s'ha creat un grup de treball coordinat per Margaret Turner, presidenta de la ICA/SPA, i integrat per persones i entitats vinculades a tasques arxivístiques de la solidaritat com són Nancy Marelli, Benni Haspel i l'ONG Arxiviers sense Fronteres, represen-

tada en aquest cas per Mariona Corominas i Laura Ureña.

El projecte s'ha presentat a la comunitat arxivística internacional en els termes següents:

“**Arxiviers Solidaris** és un projecte del Consell Internacional d'Arxius (CIA/ICA) que es proposa coordinar els esforços de la comunitat arxivística internacional per a realitzar projectes d'ajuda a l'estranger, desenvolupant eines i experiència per a comunitats en vies de desenvolupament i comunitats en transició política.

“Els seus objectius són:

1. Compartir informació sobre projectes internacionals per al desenvolupament i la cooperació.

2. Facilitar projectes internacionals per al desenvolupament i la cooperació, que siguin sensibles, pràctics i ben intencionats.

3. Iniciar projectes internacionals de desenvolupament i cooperació que permetin:

– Treballar amb col·laboradors per a compartir informació professional.

– Enviar experts per a proporcionar formació i educació.

– Proporcionar experiència i/o materials per a realitzar projectes arxivístics.”

Esperem que aquesta iniciativa tingui una bona acollida i una veritable col·laboració dels arxiviers d'arreu del món, per tal que la solidaritat i la cooperació arxivística també arribi als més necessitats.

sumari

- Editorial
- Projectes
- Notícies
- Junta Directiva
- Documents d'interès
- Convocatòries

PROJECTES

Projecte Barcelona Coopera II

■ El projecte Barcelona Coopera II és la continuació del primer Barcelona Coopera, subvencionat per la Convocatòria de Barcelona Solidària de 2001. El projecte tenia per objectiu, en la seva primera fase, establir un pla de comunicació de les diferents iniciatives de cooperació internacional que s'estan duent a terme des de la ciutat de Barcelona, per part d'ONG, entitats sense finalitat de lucre i institucions públiques. La intenció era i és posar a l'abast de tots els actors implicats en la cooperació, i de la ciutadania en general, un instrument de referència que promogui, sensibilitzi i estimuli la participació en relació amb la solidaritat i la cooperació, així com la cultura de la pau. Amb aquesta iniciativa es pretén, d'una banda, donar àmplia difusió als projectes que s'estan duent a terme, i de l'altra, implicar les empreses en el màrqueting social, per tal de facilitar recursos a les diferents entitats i ONG en els seus projectes de cooperació.

La primera etapa era doncs exploratòria i havia de concretar-se en un pla de comunicació centrat en el disseny d'un portal WEB, la identificació d'actors, l'anàlisi de necessitats de gestió de projectes i de l'ús de les noves tecnologies de la informació per part de les ONG. D'aquesta manera, s'havia de plantejar un prototip de portal per tal de mostrar les possibilitats que s'oferien, bo i fent palès un dels principals valors afegits del portal per a la ciutadania, l'explicació de tots els projectes de cooperació internacional que es fan des de Barcelona. D'altra banda, s'ha iniciat també una vinculació dels diferents actors implicats en el projecte amb els responsables del programa de l'Ajuntament "Casa del Món", inexistent en el moment de desenvolupar la primera etapa però que en aquests moments es mostra complementari a la tasca que s'ha fet fins ara a Barcelona Coopera.

Un cop dutes a terme aquestes activitats es necessita d'un segon pas més ambiciós, que es pretén cobrir a partir de la segona fase del projecte. Els objectius d'aquesta segona fase són:

- Realitzar el desenvolupament tecnològic de les eines i el portal més enllà del simple prototip: espai per a consulta pública o WEB externa, espai virtual per a la comunitat d'entitats sense afany de lucre i, si s'escau, espai per a cada organització.

- Difusió del portal a partir de les organitzacions que presenten la proposta i els actors implicats. Especialment amb el suport explícit del Consell de la Joventut de Barcelona i el paper de la Federació Catalana d'ONG, que s'ha d'acabar de concretar.

Projecte d'instal·lació de dues aules informàtiques a les ciutats de Malabo i Bata (República de Guinea Equatorial)

Segona fase: connexió en xarxa i a Internet de les aules

■ L'abril de l'any 2001 es va realitzar un projecte de cooperació per al desenvolupament a la República de Guinea Equatorial, mitjançant el qual es van instal·lar dues aules informàtiques a les ciutats de Malabo i Bata, amb 14 ordinadors i tres impressores cadascuna.

Els objectius plantejats es van assolir i aquestes aules informàtiques estan funcionant satisfactòriament des de llavors, oferint una formació professional en informàtica, pràcticament inexistent al país.

Una segona fase del projecte s'executa des del passat mes de juliol i, consisteix en millorar els equipaments de les aules existents, connectant en xarxa local els ordinadors, instal·lant-hi servidors que permetin la compartició dels seus recursos i de la connexió a Internet, per tal de donar resposta a la creixent demanda de formació en informàtica a Guinea i formant als seus formadors en tecnologies de xarxes locals i accés a recursos d'Internet.

Els objectius bàsics d'aquesta segona fase són:

- Connectar els equips informàtics a la xarxa local.

- Donat que al país existeix un proveïdor d'Internet, contractar una connexió a cada aula i compartir-la mitjançant un servidor.

- Formar als professors per tal que puguin mantenir les noves infraestructures i ampliar l'oferta formativa amb nous cursos de treball en xarxa i d'ús d'eines d'Internet.

Les entitats que hi participen són: Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya, UPCnet SL, Fundació Politècnica, Arxivers sense Fronteres (AsF), Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI), ADECO i Salud y Desarrollo.

NOTÍCIES

Nova seu d'Arxivers sense Fronteres

■ Des del mes de juny, la nostra ONG disposa d'una nova oficina a Barcelona, amb més prestacions i més cèntrica que l'anterior, tot just al costat de la plaça Sant Jaume i perpendicular al carrer Ferran. Aquesta nova seu d'Arxivers sense Fronteres és compartida amb l'ONG SODEPAU, entitat amb més de 15 anys d'experiència en la cooperació internacional. En aquesta seu es comparteixen alguns espais i serveis, com la sala de juntes i el servei de missatgeria, entre d'altres. Ara disposem d'un espai adient de punt de trobada, de treball i de referència, i el tindrem a disposició de tots els socis. Estaran oberts l'arxiu d'AsF i també la biblioteca, que a poc a poc va augmentant en exemplars i en consultes, procedents sovint de persones alienes a la nostra ONG. Les dades actuals de la nova seu d'AsF són les següents:

**Passatge del Crèdit, núm. 7, principal
08001 - Barcelona
Tel. 93 301 20 34**

Confiem que la nova ubicació d'AsF faciliti el treball i la comunicació entre nosaltres. Recordeu que la seu restarà oberta de dilluns a dijous de 18 a 20 hores, a partir del mes d'octubre.

Donació del Govern d'Andorra d'una microfilmadora, amb destinació a Bòsnia i Hercegovina

■ El Servei d'Arxiu del Govern d'Andorra va oferir a la nostra ONG una microfilmadora en perfecte estat de funcionament, per renovació de maquinària. Atès que tenim una actuació oberta a Bòsnia i Hercegovina, amb la primera fase de col·laboració amb els centres d'arxiu d'aquest país conclosa i pendent la segona i, tenint en compte la manca de recursos dels arxius del país, es va considerar adient fer donació de la microfilmadora a l'Arxiu Municipal de Sarajevo. Tanmateix, cal constatar que la ubicació de la microfilmadora en aquesta seu està condicionada al seu ús col·lectiu, per altres centres d'arxiu del país.

A finals del mes de juny aquesta microfilmadora va ser traslladada per l'ONG Conductors Solidaris de Catalunya, entitat que ja va col·laborar amb AsF en la primera fase del pro-

jecte, transportant caixes d'arxiu donades a l'Arxiu Històric de Bòsnia i Hercegovina.

Conferència: "Els arxius del desert"

■ El dia 4 de març, AsF amb la col·laboració de l'Arxiu Històric de la Ciutat (Ajuntament de Barcelona) i la Fondation Boucle du Niger (Burkina Faso) va organitzar una xerrada sobre "Els arxius del desert", a la Sala d'Actes de l'Arxiu Històric de la Ciutat (Casa de l'Ardiaca). El nucli de l'acte es centrà en els arxius i biblioteques de la ciutat de Tombuctú (Mali), i va a anar a càrrec del senyor Ismael Diadié Haïdara, historiador, especialista en les relacions entre l'Al-Andalus i l'Àfrica subsahariana.

Fruit del ric passat comercial i cultural de Tombuctú és un ric patrimoni documental (des del segle XV), sovint en perill de desaparició. Es diu que les cases de Tombuctú guarden magnífiques biblioteques i arxius. A la ciutat hi ha un gran arxiu històric: el Cen-

tre Ahmed Baba, però la major part del "tesor" documental resta en mans de les famílies de la zona. L'Ismael Haïdara ha recollit uns 3.000 documents de la seva família: el fons Kati. En aquest fons hi ha tractats alcorànics, de dret, de teologia i mística, d'història, de gramàtica, d'astronomia i astrologia, de medicina i farmàcia, d'òptica, de matemàtiques i física. I també, documents jurídics sobre la vida de jueus i cristians renegats de Tombuctú, compravendes d'esclaus, matrimonis i divorcis, documents del comerç de mercaderies (sal, or, teles, cereals, espècies...), cartes de reis i governants i comerciants de tots els costats del Sàhara i també les notes del gran historiador Mahmoud Kati per la redacció del *Tarik Al-Fattash* (segle XVI), una de les primeres cròniques d'Àfrica i el Sudan escrites per africans subsaharians.

La conferència del senyor Haïdara es va completar amb la intervenció del senyor Salvador Borrut, membre d'AsF, el qual ens va parlar dels arxius i del patrimoni documental de Mauritània.

Junta Directiva

Acords

Sessió 28 de gener de 2002

Aprovar la denominació "archivum.org" per a les planes WEB en francès i en anglès.

Aprovar la realització de les II Jornades d'Arxivers sense Fronteres sobre el tema "Arxius i Drets Democràtics".

Sessió 15 d'abril de 2002

Aprovar la ratificació de col·laboració per l'any 2002 i part del 2003 amb la Secció d'Associacions Professionals del CIA/ICA, per tal de dur a terme actuacions conjuntes.

Aprovar que les Sres. Mariona Corominas i Laura Ureña representin AsF a les reunions amb la Secció d'Associacions Professionals del CIA/ICA.

Aprovar l'adaptació de les noves quotes de socis a la nova moneda en els termes següents: 35 €, 45 € i 60 € pels socis individuals i 120 € pels socis institucionals.

Sessió 5 de juny de 2002

Aprovar la proposta de Conveni que serà signat amb l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) com a acord de col·laboració professional.

Aprovar el conveni d'ús d'instal·lacions amb l'ONG SODEPAU.

Aprovar l'horari d'oficina de la nova seu d'AsF que regirà de dilluns a dijous i de 18 a 20 hores.

Aprovar la distribució de dies en horari d'oficina, dels membres de la Junta Directiva, de la forma següent:

Dilluns: Josep M. Masachs i Laura Ureña
Dimarts: Ramon Saball, Alicia Pozo i Pilar Carbonell

Dimecres: Ramon Alberch i Mariona Corominas

Dijous: M. Carme Martínez i M. Fèlix Roncero

Aprovar la contractació del servei de línia telefònica per a Internet amb l'empresa Wanadoo i amb un abonament de set hores mensuals.

Moviment de socis

Altes de socis individuals:

Marc Torras i Serra
Maria Utgés i Vallespí
Miguel Díaz Mas
José Luis Ruiz-Peinado Alonso
Neus Verger Arce
Núria Cañellas Vilar
Luís Jair Pacheco
Jordi Torner i Planell
Pilar Faci

Altes de socis institucionals:

Associació d'Arxivers Valencians

Junta Directiva d'AsF:

PRESIDENT:

Ramon Alberch i Fugueras

VICEPRESIDENTA:

Mariona Corominas i Noguera

SECRETÀRIA:

M. Carme Martínez Rodríguez

TRESORERA:

M. Fèlix Roncero i Escudero

VOCAL DE COOPERANTS:

Alicia Pozo i Figueroa

VOCAL DE PUBLICACIONS:

Ramon Saball i Balasch

VOCAL DE PROJECTES A L'ÀREA AFRICANA:

Laura Ureña i Bosch

VOCAL DE PROJECTES A L'ÀREA EUROPEA I IBEROAMERICANA:

Josep M. Masachs i Suriol

VOCAL DE COORDINACIÓ DE REPRESENTACIONS TERRITORIALS A L'ESTAT ESPANYOL:

Antonio González Quintana

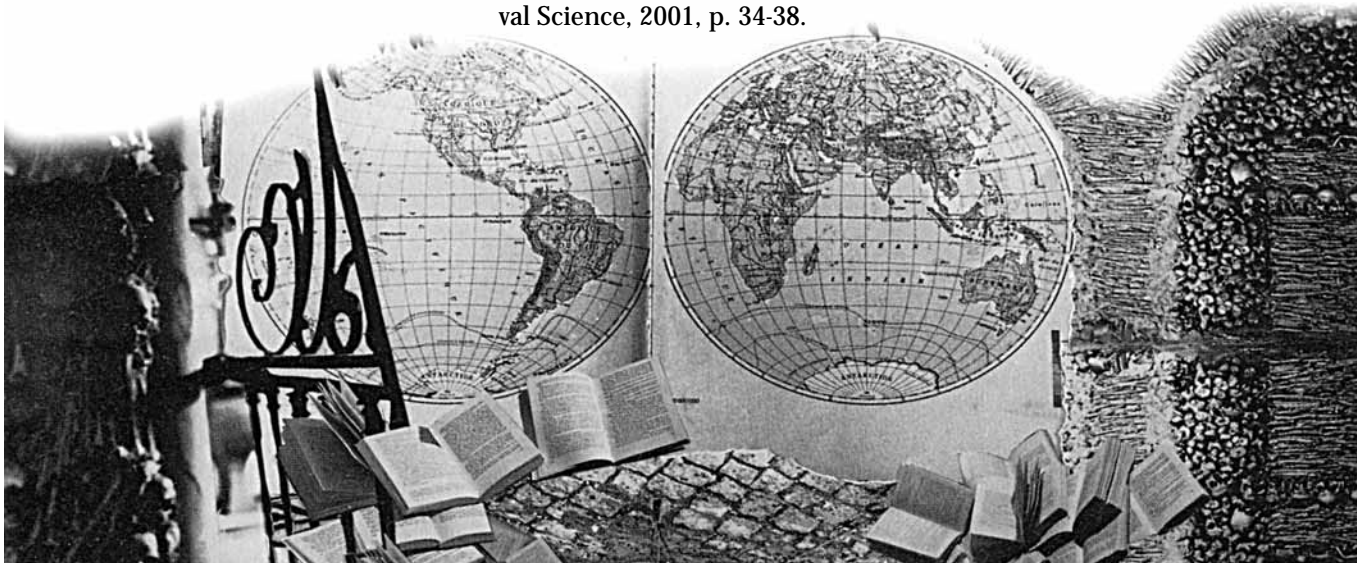
VOCAL DE FORMACIÓ:

Pilar Carbonell i Olivares

A/E JUNTA DIRECTIVA D'ASF:
arxivessf@yahoo.es

Documents d'interès

- **Archivo Histórico del Arzobispado de La Habana: inventarios: Informe y resultados de un proyecto de cooperación archivística internacional.** Madrid: Fundación Histórica Tavera, 2001, 219 p.
- Hernández, Juan Vicente: "El Escudo Azul (The Blue Shield)", **Sistema Archivístico de la Defensa: Boletín interno S.A.D.**, Madrid: Subdirección General de Acción Cultural y Patrimonio Histórico, 3 (maig 2001), p. 9-10.
- **Revisando a história colonial brasileira: balanço das realizações de um programa de cooperação Brasil – Portugal na área de arquivos.** Comissão Luso-Brasileira para salvaguarda e divulgação do patrimônio documental. Brasil: Arquivo Nacional, Presidência da República, 2001, 85 p.
- Sabotic, Izet: "Some aspects of appraisal and categorisation of records in Bosnia and Herzegovina", **Sodobni Arhivi** 2001. Maribor: International Institute for the Archival Science, 2001, p. 34-38.
- Sánchez Hernanpérez, Arsenio: "Los programas de desastres en archivos", **Archivamos**, 41-42 (3r i 4t trimestre 2001), p. 27-29.
- Tardy, Béatrice: "Un archiviste au Cameroun", **Archimag**, 153 (abril 2002), p. 42-43.
- Westbrooks, Elaine L.: "African – American documentary resources on the World Wide Web: a survey and analysis", **Archival Issues. Journal of the Midwest Archives Conference**, v. 24, 2 (1999), p. 145-174.

CONVOCATÒRIES

II Jornades d'Arxivers sense Fronteres (AsF): "Arxius i Drets Democràtics"

Barcelona, 21 i 22 de febrer de 2003

Després de l'èxit assolit per les I Jornades (Museu Marítim de Barcelona, 26 i 27 d'octubre de 2001) a AsF ja estem treballant per preparar una segona edició. Aquest cop dedicarem les Jornades als arxius en la seva funció de servei garant de drets democràtics i es celebraran a Barcelona, a la seu del Museu d'Història de Catalunya, els dies 21 i 22 de febrer de 2003. Els arxivers coneixem sobradament el paper dels arxius en tant que garants dels drets democràtics individuals i col·lectius. D'altra banda, diversos fets de la història, d'arreu del món, posen tristament de re-

lleu que la salvaguarda dels arxius és un fet determinant en l'exercici de la ciutadania. Per això, en aquestes II Jornades debatrem la problemàtica i les dificultats de la conservació i l'accés a la documentació, i els problemes viscuts en diversos espais i moments: a l'Espanya franquista, a Palestina i també diverses experiències viscudes amb l'obertura d'arxius de la repressió... En definitiva, el rol dels arxius en la recuperació de drets individuals, d'unes arrels i de la memòria i com a testimoni de la història en la protecció i restitució dels drets democràtics.

Edita:

Arxivers sense Fronteres (AsF)

NIF: G61898755

Adreça:

Ptge. del Crèdit, 7, pral.
08001 Barcelona
Tel. 93 301 20 34

Redacció (a/e):

arxivessf@yahoo.es

Coordinació:

Ramon Saball i Balasch

Disseny: Curbet CG

Impressió: Norprint, S.A.

D.L.: GI-1.318/2001

ISSN: 1578-8717